

ZARZĄDZENIE Nr 5 / 2023
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH
z dnia 10 lutego 2023 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
Żubrowisko

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185 i 2375) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na rok zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Żubrowisko, zwanego dalej „rezerwatem”, położonego w gminie Pszczyna, w powiecie pszczyńskim oraz w gminie Bojszowy, w powiecie bieruńsko-lędzińskim.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w §1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które określa załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Katowicach
Mieczysława Miercińska-Sawicka

Załączniki do zarządzenia Nr 5 / 2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 10 lutego 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Żubrowisko.

Załącznik Nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków.
Zagrożenia Potencjalne Wewnętrzne			
1.	Ograniczenie bazy nasiennej poprzez spadek jakości pozyskiwanych nasion.	Średnio istotne	Zbiór nasion z wytypowanych drzew stojących.
Zagrożenia Potencjalne Zewnętrzne			
Brak		Brak	Brak
Zagrożenia Istniejące Wewnętrzne			
2.	Ograniczenie możliwości wykonywania zadań związanych z czynną ochroną rezerwatu, spowodowane zagrożeniem bezpieczeństwa na drogach leśnych.	Istotne	Utrzymanie drożności i zapewnienie bezpieczeństwa na drogach leśnych: <ul style="list-style-type: none"> – usuwanie złomów, wywrotów, drzew zawieszonych i fragmentów konarów; – bieżąca konserwacja dróg; – bieżące podkrzesywanie suchych konarów w alejach dębowych.
3.	Zły stan zdrowotny i słaba kondycja populacji żubrów.	Istotne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dokarmianie żubrów. 2. Doraźne i specjalistyczne lecznicze zabiegi weterynaryjne. 3. Utrzymanie właściwych warunków sanitarnych w rejonie zagród hodowlanych (paśników), w tym usuwanie/wymiana wierzchniej warstwy gleby i wapnowanie. 4. Utrzymanie zadrzewień.
4.	Zagrożenie trwałości, stabilności i biologicznej odporności drzewostanu spowodowane niewłaściwym składem gatunkowym w stosunku do siedliska.	Istotne	Przebudowa drzewostanów poprzez pielęgnację upraw i młodników.
5.	Wzrost konkurencji pokarmowej i ograniczenie przestrzeni życiowej dla żubrów, w tym poprzez buchtowanie łąk i pastwisk przez dziki, a także zagrożenia epizootycznego w wyniku koncentracji i wysokiego stanu zwierzyny płowej i czarnej.	Istotne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonywanie odstrzału redukcyjnego zwierzyny płowej i czarnej. 2. Prowadzenie profilaktyki weterynaryjnej. 3. Utrzymanie paśników dla zwierzyny płowej i czarnej. 4. Utrzymanie poletek ogryzowo-zgryzowych. 5. Utrzymywanie pasów zaporowych dla dzików.
6.	Ograniczenie bazy żerowej dla żubrów w wyniku	Średnio istotne	Prowadzenie gospodarki łąkarskiej – wypas, koszenie, podsiewy indywidualne, nawożenie

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków.
	naturalnej sukcesji na terenach przeznaczonych na pastwiska bądź łąki kośne lub kośno-pastwiskowe.		mineralne, wapnowanie, rekultywacja (bronowanie, podsiewy, wałowanie) łąk buchtowanych przez dziki.
7.	Zagrożenie trwałości wprowadzonych odnowień w wyniku powstawania szkód od zwierzyny czarnej i płowej oraz wymakania sadzonek.	Istotne	1. Grodzenie upraw oraz konserwacja istniejących grodzień. 2. Udrożnienie istniejących przepustów i rowów.
8.	Pogorszenie właściwego stanu ochrony stada – struktury płciowej i genetycznej w wyniku braku możliwości prowadzenia gospodarki hodowlanej.	Istotne	1. Bieżące remonty, modernizacje i konserwacje obiektów oraz urządzeń hodowlanych. 2. Bieżące remonty i konserwacja ogrodzenia rezerwatu.
9.	Zanik osi widokowych w rezerwacie jako historycznych założeń krajobrazowych.	Średnio istotne	Utrzymanie nasadzeń w alejach dębowych.
Zagrożenia Istniejące Zewnętrzne			
10.	Zagrożenie trwałości i stabilności drzewostanu w wyniku:	Istotne	1. Monitorowanie stanu populacji ksyło i kambiofagów. 2. Wykładanie pułapek standardowych i feromonowych. 3. Prowadzenie cięć pielęgnacyjnych i sanitarnych.
	a) gradacji szkodników wtórnych;		
	b) gradacji szkodników pierwotnych.	Średnio istotne	Monitorowanie zagrożenia ze strony foliofagów.

Załącznik Nr 2

1. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
1.	Pielęgnacja upraw.	855i, 856j, 867b, 869d, 871o, 876a	12,04 ha
2.	Wprowadzanie poprawek i uzupełnień.	Cały teren rezerwatu - powierzchnie upraw i młodników.	W zależności od potrzeb.
3.	Konserwacja grodzień upraw.	850g, h, 851d, 852c, 855h, i, 856i, j, 862a, 865d, f, 866l, i, 867b, 870c, 871o, 872d, 876a, 877b, 878f	W zależności od potrzeb.
4.	Pielęgnacja młodników w ramach: - czyszczeń wczesnych;	872d	1,61 ha
	- czyszczeń późnych	877a	2,87 ha
5.	Monitorowanie i zwalczanie szkodników wtórnych – wykładanie pułapek feromonowych.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
6.	Prognostyka pojawu owadów liściożernych, w tym: 1. Brudnica mniszka	867c	1 próba
	2. Osnuja gwiazdzista i czerwonołowa	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
7.	Cięcia sanitarne.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb, dopuszcza się usunięcie z terenu rezerwatu w wyniku cięć do 95% masy drewna koniecznej do usunięcia, z wyłączeniem przestojów oraz posuszu jałowego stojącego i drzew dziuplastych. Masa pozostawiana w wyniku prac winna być w formie całych strzał, tj. bez okrzesywania.
8.	Zbiór szyszek sosny pospolitej z wytypowanych drzew stojących, uwarunkowany urodzajem nasion.	879a	Wyłączony drzewostan nasienny, wielkość zbioru w zależności od potrzeb.
9.	Udrożnienia istniejących przepustów i rowów.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb, wynikających z: <ul style="list-style-type: none"> • utrzymania dróg we właściwym stanie technicznym; • przygotowania zrębów do odnowień.

10.	Utrzymanie drożności, i bezpieczeństwa na drogach leśnych: – bieżąca konserwacja dróg, – usuwanie złomów, wywrotów, drzew zawieszonych i fragmentów konarów; – bieżące podkrzesywanie suchych konarów w alejach dębowych.	851 ~d, 852 ~c, 853 ~c, 854 ~b, 855 ~c, ~d, 860 ~d, ~f, 861 ~a, 862 ~a, 863 ~a, 864 ~a, 865 ~a, 866 ~a, 867 ~a, 868 ~a, 869 ~a, 870 ~a, 871 ~a, 872 ~a, 873 ~a, 874 ~a, 875 ~a, 876 ~a, 877 ~a, 878 ~a, 879 ~b, 880 ~a, 78i	W zależności od potrzeb, z pozostawieniem do naturalnego rozkładu całej masy drewna na gruncie, poza pasem drogi.
11.	Utrzymanie nasadzeń dębów szypułkowych w historycznych alejach dębowych, tworzących osie widokowe.	Wzdłuż dróg: „Żubrowej”, „Jarzębinowej”, „Dębowej”, „Pijackiej”.	60 szt. dębów szypułkowych wraz z konserwacją ich indywidualnego zabezpieczenia (3 palik i siatka)
12.	Prowadzenie gospodarki łąkarskiej – utrzymanie właściwego stanu runi.	863c, d, 864b, 874a, b, c, d, f, g, i, 75a, g, n, 878g, 879c, g	28,75 ha Dopuszcza się wykonywanie prac związanych z nawożeniem, wapnowaniem, bronowaniem, wałowaniem, karczowaniem pni, podsiewami, koszeniem użytkowym i pielęgnacyjnym. Potrzeby nawożeniowe – zgodnie z zaleceniami z analiz glebowych i ekspertyzy łąkarskiej.

2. Opis sposobów ochrony czynnej gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
1.	Bieżące remonty, modernizacje i konserwacje obiektów, ogrodzeń oraz urządzeń hodowlanych.	864b, 874b, c, 875a, c, g, 876d, 879a, b, c, g, h	W zależności od potrzeb.
2.	Bieżące remonty i konserwacja ogrodzenia rezerwatu.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
3.	Dokarmianie żubrów.	864b, 874b, c, 879b, c	W zależności od potrzeb.
4.	Utrzymanie poletek ogryzowo – zgryzowych – w tym pielęgnacja gleby.	864b, 874h, 875c, d, m	4,30 ha
5.	Prowadzenie profilaktyki weterynaryjnej, w tym dorażne i specjalistyczne zabiegi lecznicze oraz elektroniczny system identyfikacji (czipowanie).	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb, z możliwością transportu żubrów do specjalistycznej placówki – lecznicy weterynaryjnej.
6.	Utrzymywanie właściwych warunków sanitarnych w rejonie zagród hodowlanych.	Centralna część rezerwatu – paśniki	W zależności od potrzeb, usuwanie/wymiana wierzchniej warstwy gleby, wapnowanie.
7.	Wykonywanie odstrzału redukcyjnego zwierzyny płowej i czarnej.	Cały teren rezerwatu z wyłączeniem części centralnej – zagrody hodowlane	1. Jeleń szlachetny: - łanie 12 szt., - cielęta 7 szt., - byki 4 szt.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
		i kwarantanna, łąki i pastwiska oraz terenu 500 m od gniazda bielika.	2. Daniel: - łanie 12 szt., - byki 5 szt., - cielęta 9 szt. 3. Dziki – 15 szt.
8.	Utrzymanie paśników dla zwierzyny.	851d, 855i	Konserwacja – w zależności od potrzeb, wapnowanie terenu wokół.
9.	Utrzymywanie pasów zaporowych dla dzików.	863a	300 mb

*Zgodnie z projektem Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Kobiór na lata 01.01.2023 r. - 31.12.2032 r.